

MODEL EMPIRICKÉ VĚDY

LOGIKA POZNÁVACÍHO PROCESU V KVANTITATIVNÍM A KVALITATIVNÍM VÝZKUMU

DEDUKCE	INDUKCE
<p data-bbox="484 629 610 668">Teorie</p> <p data-bbox="533 682 562 704">▼</p> <p data-bbox="452 725 643 763">Hypotézy</p> <p data-bbox="533 778 562 799">▼</p> <p data-bbox="436 839 658 878">Pozorování</p> <p data-bbox="533 892 562 913">▼</p> <p data-bbox="287 953 807 992">Přijaté/zamítnuté hypotézy</p>	<p data-bbox="1306 629 1528 668">Pozorování</p> <p data-bbox="1402 682 1431 704">▼</p> <p data-bbox="1193 743 1638 782">Nalezené pravidelnosti</p> <p data-bbox="1402 796 1431 818">▼</p> <p data-bbox="1248 858 1586 896">Předběžné závěry</p> <p data-bbox="1402 911 1431 932">▼</p> <p data-bbox="1354 972 1479 1011">Teorie</p>
<p data-bbox="262 1115 832 1225">KVANTITATIVNÍ PŘÍSTUP (paradigma)</p>	<p data-bbox="1151 1115 1682 1225">KVALITATIVNÍ PŘÍSTUP (paradigma)</p>

viz Disman (2009, str. 77)

TECHNIKY SBĚRU DAT

KVANTITATIVNÍ VÝZKUM

standardizované techniky

- Dotazník
- standardizovaný rozhovor
- standardizované pozorování
- sekundární analýza dat
- kvantitativní obsahová analýza (dokumentů, tisku apod.)

KVALITATIVNÍ VÝZKUM

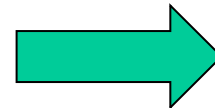
- nestandardizované pozorování (zejména participativní)
- nestandardizovaný rozhovor (hloubkový, etnometodologický, atp.)
- biografické metody
- textuální obsahová analýza

Zamlčené předpoklady kvantitativního šetření

Zdroj: Petrusek, M., Teorie a metoda v moderní sociologii.

- (1) Tentýž stimul má pro každého respondenta tentýž význam.
- (2) Otázka výzkumníka je zajímavá nebo relevantní pro toho, kdo odpovídá.
- (3) To, co respondent vypovídá, odpovídá jeho názoru a pak i jeho následnému chování.
- (4) Výzkumník spoléhá na to, že dotazovaný rozumí situaci, na níž je dotazován.

pokr.

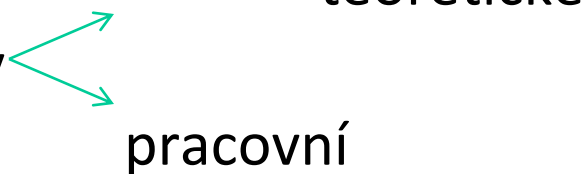
- (5) Předpoklad, že verbální vyjádření respondenta lze přepsat do podoby jiného znaku bez ztráty informace.
- (6) Předpoklad, že zkoumanou realitu lze uchopit v těch parametrech, proměnných, které jsou dány na počátku výzkumu.

Základní a nejpodstatnější omezení kvantitativního výzkumu:

- SOCIÁLNÍ REALITA JE
REDUKOVÁNA NA SOUBOR
STATISTICKY OVĚŘITELNÝCH
VZTAHŮ MEZI OPERACIONÁLNĚ
DEFINOVANÝMI PROMĚNNÝMI.

Co je to hypotéza

- Definice: Předběžné tvrzení o vztahu mezi zkoumanými proměnnými.
- Má formu oznamovací věty, příklad:
„Čím vyšší je nespokojenost, tím vyšší je fluktuace zaměstnanců.“

- Rozlišujeme hypotézy
 - teoretické
 - pracovní
- Hypotéza musí být ověřitelná, tj. u všech zahrnutých proměnných musí být jasně určeno, jak se budou měřit*.
- V hypotézách se vyhýbáme osobním a kulturním hodnotícím soudům.

Příklad operacionalizace proměnných

vlastnost	znak/ukazatel	varianty znaku
věk	rok narození	1989
vzdělání	stupeň dosaženého vzdělání	1. ZŠ 2. vyučen/a 3. SŠ s maturitou 4. VŠ

ZÁKLADNÍ POJMY VÝBĚROVÉHO ŠETŘENÍ

- **Populace/ Základní soubor** = soubor jedinců/jednotek, o kterém předpokládáme, že jsou pro něj naše závěry platné.
- **Vzorek** = skupina jedinců/jednotek, které skutečně pozorujeme.
- **Reprezentativnost** = vlastnost vzorku imitovat strukturu populace.

Metody výběru vzorku:

(1) Výběr založený na pravděpodobnosti

(2) Záměrný výběr

(3) Výběry nezaložené na pravděpodobnosti

Výběr založený na pravděpodobnosti - typy:

- prostý náhodný výběr
- systematický výběr
- vícestupňový výběr.....→ skupinkový výběr
- stratifikovaný výběr → proporční
→ disproporční
- panel

Záměrný výběr:

- kvótní výběr neboli též quasi-reprezentativní výběr

Výběry nezaložené na pravděpodobnosti:

- nahodilý výběr
- výběr soudců (expertů)
- řetězový výběr (tzv. sněhová koule)
- samovýběr

Použité zdroje

- Disman, Miloslav:

Jak se vyrábí sociologická znalost. Karolinum, Praha 2009 (či starší vydání).

- Surynek, A., Komárková, R., Kašparová, E.:

Základy sociologického výzkumu. Management Press, Praha 2001.